

Прилепа Іван Миколайович

аспірант кафедри професійної освіти та технологій

сільськогосподарського виробництва

Глухівського НПУ ім. О. Довженка

СПІВПРАЦЯ МІЖ ЗАКЛАДАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ І ПІДПРИЄМСТВАМИ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ: КРОСДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД

Для підвищення якості вищої освіти, в Україні зростає інтерес до партнерств між закладами вищої освіти (ЗВО) та бізнесом. Ці партнерства мають на меті сприяти розвитку нових технологій, наукових досліджень та нововведень. Партнерства можуть мати різні форми, такі як спільні дослідницькі проекти, стажування та створення навчальних програм. Переваги таких партнерств включають доступ до нових знань та компетентностей, можливість для студентів отримати практичний досвід та потенціал для комерціалізації результатів досліджень [7].

Такі партнерства передбачають спільні дослідницькі та освітні ініціативи між університетами та бізнесом. У свою чергу такі ініціативи можуть допомогти подолати розрив між академічними колами та промисловістю, а також призвести до розвитку нових технологій та інновацій [5, 3, 4]. У процесі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання співпраці між університетами та підприємствами може сприяти кросдисциплінарний підхід. Цей підхід передбачає інтеграцію знань і навичок з різних дисциплін для забезпечення всебічної та практичної освіти студентів.

Зокрема ЗВО та підприємства можуть співпрацювати у розробці нових технологій, що призводить до створення нових знань, розширенню їх та застосуванню інновацій [5]. Співпраця між ЗВО та підприємствами може бути взаємовигідною для обох сторін. Підприємства надають закладам вищої освіти

доступ до дослідницької інфраструктури або спеціалізованого обладнання, а також експерти полегшують трансфер технологій, своєю чергою ЗВО забезпечує підприємства висококваліфікованими фахівцями які є конкурентоспроможними на ринку праці.

Заклади вищої освіти та підприємства можуть співпрацювати в таких напрямках:

- Співпраця у сфері науки, що спрямована на забезпечення проведення досліджень запитами бізнесу, прискорення трансферу та комерціалізації наукових розробок.
- Співпраця у сфері освіти, що може включати стажування студентів та також викладачів на підприємствах, а також проведення спільних кросдисциплінарних курсів та семінарів.
- Співпраця у сфері інновацій, що включає створення спільних науково-дослідних лабораторій, технопарків та «бізнес-інкубаторів».

Університети та підприємства можуть працювати разом над розробкою дослідницьких кросдисциплінарних проєктів та кросдисциплінарних навчальних програм, які спрямовані на розв'язання реальних проблем у сфері професійної освіти [3]. Це допомагає педагогам професійного навчання отримати глибше розуміння галузі та розвинути навички, необхідні для досягнення успіху в майбутній кар'єрі [4, 6].

Зокрема сучасні ЗВО та підприємства співпрацюють у розробці інноваційних продуктів, поєднуючи свої зусилля в науковій, освітній та виробничій сферах [8] використовуючи кросдисциплінарні підходи. Оскільки інноваційний процес включає етапи фундаментальних та прикладних досліджень, конструкторських розробок, маркетингу, виробництва та збуту, взаємодія між науковою, освітньою та виробничою сферами є необхідною.

Основні способи співпраці між ЗВО та підприємствами у розробці інноваційних продуктів [7]:

- Технологічні парки та інноваційні центри: спільні науково-дослідні проекти, обмін досвідом та технологіями, створення сприятливих умов для розвитку інноваційних підприємств.
- Створення спільних лабораторій та центрів: спільні дослідження, обмін знаннями та технологіями, співробітництво між науковцями та фахівцями підприємств.
- Участь університетів у проектах підприємств: студенти та викладачі можуть брати участь у розробці інноваційних продуктів, отримувати практичний досвід та залучати фінансові ресурси.
- Підготовка кадрів для інноваційних підприємств: університети можуть навчати студентів кросдисциплінарним знанням, проводити майстер-класи та тренінги для майбутніх фахівців конкретних підприємств.
- Фінансування наукових досліджень: підприємства можуть надавати фінансову підтримку університетам для проведення наукових досліджень, що спрямовані на розробку інноваційних продуктів.
- Активна комунікація між науковцями та фахівцями підприємств: обмін ідеями, досвідом та знаннями сприяє швидкому розвитку інноваційних продуктів та технологій.

Сучасний освітній процес передбачає активну співпрацю закладів вищої освіти з постачальниками освітніх технологій для розробки та впровадження інноваційних методів та інструментів викладання, які можуть покращувати навчання для студентів [5]. Це може включати використання онлайн-платформ, віртуальної реальності та інших цифрових інструментів, які допоможуть студентам краще зрозуміти концепції та навички, які вони вивчають.

Також ЗВО співпрацюють із постачальниками освітніх технологій, щоб забезпечити студентам доступ до сучасних технологій та програмного забезпечення, які можуть допомогти їм отримати нові знання та навички [2]. Заклади вищої освіти можуть співпрацювати з фондами, які підтримують відкритий код та передову освіту, щоб забезпечити студентам доступ до новітніх технологій.

Крім того, ЗВО часто мають власні центри інформаційних технологій, які співпрацюють з іншими установами та компаніями для розробки нових технологій та програмного забезпечення [2]. Широкого поширення набуває співпраця ЗВО з компаніями, які пропонують навчальні програми та курси, щоб забезпечити студентам доступ до нових знань та навичок.

Заклади вищої освіти створюють партнерства з міжнародними установами, щоб отримати доступ до ширшого спектра ресурсів і досвіду. Це допомагає розробляти інноваційні програми та методи викладання, які відповідають потребам глобального ринку праці [5]. А також педагоги професійного навчання, які беруть участь у міжнародних партнерствах, мають можливість навчатися та працювати зі студентами та викладачами з інших країн, що сприяє розвитку їх міжкультурних навичок і розширенню світогляду. Завдяки участі у міжнародних партнерствах, педагоги практикують мову, що сприяє підвищенню їх мовних навичок і зростанню їхньої конкурентоспроможності на ринку праці. Маючи міжнародний досвід, випускники отримують більше шансів на успішну кар'єру, адже вони володіють цінними міжнародними навичками та знаннями. Беручи участь у міжнародних партнерствах, здобувачі навчаються за новими програмами й методиками, що сприяє їхньому професійному розвитку, розвитку кросдисциплінарних навичок та підвищує якість освіти.

Співпраця між закладами вищої освіти та підприємствами в процесі підготовки майбутніх педагогів професійного навчання передбачає обміни студентів та викладачів з підприємствами для набуття практичного досвіду в реальних робочих умовах, що сприяє підвищенню їх конкурентоспроможності на ринку праці [1]. Також майбутні педагоги професійного навчання, які беруть участь у програмах обміну з підприємствами, мають можливість знайомитися зі співробітниками підприємств, що може стати корисним для їхньої майбутньої кар'єри. Завдяки обміну з підприємствами здобувачі отримують нові програми й методики, що сприяє їхньому професійному розвитку та підвищує якість навчання.

Таким чином, застосовуючи кросдисциплінарний підхід і сприяючи співпраці між закладами вищої освіти та підприємствами, відбувається забезпечення майбутніх педагогів професійного навчання знаннями та навичками, необхідними для досягнення успіху в кар'єрі та позитивного впливу на систему освіти. Партнерства між університетами та бізнесом в Україні стають все більш поширеними та можуть набувати різних форм. Ці партнерства спрямовані на сприяння розвитку нових технологій, наукових досліджень та інновацій і пропонують такі переваги, як доступ до нових знань і досвіду, можливості для студентів отримати практичний досвід і потенціал для комерціалізації результатів досліджень.

Список використаної літератури

1. Androshchuk I., Androshchuk I. Cooperation between higher education institutions and stakeholders as a prerequisite for enhancing teacher training. *Pedagogical Education: Theory and Practice*. 2021. No. 29. P. 215–226. URL: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2020-29-215-226> (date of access: 02.11.2023).

2. Blended learning in the context of digitalization [Електронний ресурс] / Tatyana B. Vykova, Mykola V. Ivashchenko, Darja A. Kassim, Vasyl I. Kovalchuk. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://ceur-ws.org/Vol-2879/paper12.pdf>.

3. Kovalchuk V. High education system challenges in the context of requirements of labour market and society / Vasyl Kovalchuk. // *Scientific letters of academic society of Michal Baludansky*. – 2016. – С. 88–90.

4. Ковальчук В. І. Проблеми кваліфікаційного розриву та роль університетів у їх вирішенні. Підготовка майстра виробничого навчання, викладача професійного навчання до впровадження в освітній процес інноваційних технологій. матеріали V Всеукраїнського науково-методичного семінару (5 листопада 2021 р.) Глухівський НПУ ім. О. Довженка. Глухів, 2021. С.14-16

5. Ковальчук В. І. Роль інноваційної діяльності закладів професійної (професійно-технічної) освіти в сучасних умовах ринку праці. Інноваційна

професійна освіта. 2022. Т. 1, № 2. С. 130–132. URL: <https://doi.org/10.32835/2786-619x.2022.2.130-132> (дата звернення: 02.11.2023).

6. Ковальчук В. І. Шляхи подолання кваліфікаційного розриву в підготовці майбутніх фахівців. Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи : тези доп. XI міжнар. наук.-практ. конференції (м. Хмельницький, 25–26 листоп. 2021 р.). С.27-28.

7. Партнерство бізнесу, держави та університетів як стратегічний ресурс інноваційного розвитку України | Ю. О. Семенець | Ефективна економіка №2 2016. Журнал «Ефективна економіка» - наукове фахове видання з питань економіки. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4798> (дата звернення: 02.11.2023).

8. Підготовка майбутніх педагогів професійного навчання на засадах компетентнісного підходу : кол. монографія / ред. В. І. Ковальчук. Глухів : Глух. НПУ ім. О. Довженка, 2020. 194 с.